

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

Спеціальність: **I7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 30**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **V (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диференційований залік**
Пререквізити: ОК: 7, 8, 9, 10, 14, 21, 42

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування: проспект Незалежності 13, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня»; пров. Балакірева 3а, КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» Харківської міської ради, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: проф, Голка Григорій Григорович email: hh.holka@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2969>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) це самостійний освітній компонент, що займається розробкою заходів щодо профілактики травматизму, лікуванням та реабілітацією постраждалих і хворих з механічними ушкодженнями та захворюваннями опорно-рухового апарату, а також їх наслідками. Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) забезпечує організацію ортопедо-травматологічної допомоги постраждалим з пошкодженнями опорно-рухового апарату, здійснює лікування хворих і поранених з ускладненнями травм, та проводить розробку системи профілактичних заходів з попередження травматизму серед населення. Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) як освітній компонент закладає формування умінь застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності, закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функції системи опори та руху в процесі життєдіяльності.

МЕТА КУРСУ: студенти навчаються формуванню практичних навичок діагностики та лікування хворих з ушкодженнями системи опори та руху, організація травматологічної допомоги хворим з пошкодженнями опорно-рухового апарату на догоспітальному та госпітальному етапах.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Розуміти тактику ведення пацієнтів з травмами та найбільш поширеними захворюваннями опорно-рухового апарату.
- Демонструвати володіння методами профілактики, лікування і реабілітації при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату.
- Діагностувати травми на догоспітальному етапі та надавати невідкладну медичну допомогу.
- Пояснювати принципи відновного лікування та реабілітації хворих з ураженням і захворюванням опорно-рухового апарату.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (12 год.):**

1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Історія розвитку травматології та ортопедії. Регенерація кісткової тканини. Транспортна іммобілізація.
2. Закриті та відкриті переломи. Вивихи. Сучасні методи лікування переломів і вивихів. Показання і протипоказання до консервативного та оперативного лікування. Травматичний шок. Політравма. Клініка, діагностика, лікування, реабілітація.
3. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи, особливості лікування. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.
4. Пошкодження хребта та таза. Клініка, діагностика, лікування, реабілітація. Синдром тривалого роздавлювання.
5. Остеохондроз хребта, остеоартроз. Клініка, діагностика, лікування. Реабілітація при захворюваннях та пошкодженнях опорно-рухового апарату.
6. Постава та її порушення (сколіоз, кіфосколіоз).

Перелік тем практичних занять (32 год.):

1. Анатомо-функціональні особливості опорно-рухового апарату. Закриті та відкриті переломи. Сучасні методи лікування, терапії та реабілітації при переломах і вивихах.
2. Транспортна іммобілізація. Травматичний шок. Політравма. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
3. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.
4. Ушкодження плечового поясу. Переломи верхньої кінцівки. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
5. Переломи нижньої кінцівки. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
6. Пошкодження хребта та тазу. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
7. Остеохондроз хребта. Остеоартроз. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
8. Постава та її порушення. Сколіотична хвороба. Кіфотична деформація хребта. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація. Диференційований залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (46 год.)

1. Історія розвитку травматології та ортопедії. Основні відомості про травматизм. Види травматизму. Професійні захворювання апарату опори та руху.
2. Основні положення проведення ортопедичних фізичних обстежень (антропометричні, функціональні, біомеханічні, електрофізіологічні) людини після перенесених захворювань і травм опорно- рухового апарату.
3. Відкриті пошкодження опорно-рухового апарату. Методи зупинки кровотечі та накладання асептичної пов'язки.
4. Перша медична допомога при пошкодженнях опорно-рухового апарату. Транспортна іммобілізація.
5. Методологічні основи раціонального застосування засобів та методів терапії та реабілітації для успішного відновлення здоров'я і працездатності людини після перенесених захворювань і травм опорно- рухового апарату.
6. Дисплазія кульшового суглобу. Вроджений вивих стегна. Клишоногість, кривошия. Клініка, діагностика, лікування та реабілітація.
7. Методики терапії і реабілітації при різноманітних пошкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до диференційованого заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + \text{диференційований залік}$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Елсон, Рой Л. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: переклад з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайї Г. Гат, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. — К.: ВСВ «Медицина», 2023. — 440 с.
2. Травматологія та ортопедія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Видання – 2е / за ред. Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г.- Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.
3. Транспортна іммобілізація: метод. вказ. для самостійної роботи студентів 3-го курсу ІV медичного факультету (бакалаври) / упоряд. Г. Г. Голка, М. А. Гаркуша, А. О. Олійник та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 20 с.
4. McRae's Orthopaedic Trauma and Emergency Fracture Management by Timothy O White BMedSci MChB FRCSEd (Tr & Orth) MD and Samuel P Mackenzie BMed Sci MChB MRCSEd | Sep 15, 2023
5. Особливості обстеження хворих з травматологічними та ортопедичними ушкодженнями : методичні вказівки для проведення практичного заняття здобувачам вищої освіти з дисципліни «Травматологія і ортопедія» / упорядники: Г. Г. Голка, А. О. Олійник, О. Г. Фадєєв [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. — Харків : ХНМУ, 2025. — 37 с.

В.о. зав. кафедрою екстреної невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування, професор

Голка Г.Г.